Mr DEPUTY SPEAKER.—The Hon. member Sri Vatal Nagaraj has already been replied and he must be content with it. His adjournment motion has nothing to do with the elections at Haliyal or other Municipal Elections. He must give an adjournment motion of a definite matter of urgent public importance. The House is not concerned with the Municipal Elections results. These are all party matters.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—I raise a point of order ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಈ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಚುನಾವಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಅವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದ ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ನೋಟೀಸನ್ನು ತಾವು ಅಲೋ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is great force in what Sri Jayaprakash Narayain says. The Hon. member Sri Vatal Nagaraj has been replied and he must be satisfied with it. Now let us go to further discussion on the Demands for Grants listed in the agenda.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟೆ. ಜನತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವರು ದೂರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ......

Mr. DEPUTY SPEKER.—I have told the chapter is closed. Now let us take up the motion which has been moved yesterday.

Sri S. M. SHEERANALY CHANDRASEKHR (Hosanagar).—I have raised a privilege issue which has not been answered. This kind of thing should be discouraged.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಎಂ.ಪಿ ಸಿ.ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡೆದಾಟವಾಗಿದೆ, ಕೈ ಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸಿದೆ ......

Mr DEPUTY SPEAKER.—You are repeating the same thing, again and again. I cannot ask the Government to go out. There is some procedure. If you want you can bring a no confidence motion. I cannot give too much importance to that. I have faced two elections from that place and I know much about that place. Let us have a sense of proportion. A little restraint is necessary. Going on saying something which has no luster and fire is no use. Mr. Shamanna may speak now.

BUDGET ESTIMATES FOR 1973-74
DEMANDS FOR GRANTS

Demand No 23—(34) Co-operation

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ

ಏನಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಸದ್ಗತಿ ಕಾಣಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೋ.ಆಪರೇಷನ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವರ್ಧ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜವಾದಿಂದಲಾಗಲೀ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯಿಂದಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಖಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ದೊರೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸದೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಚ್‌ಡೇಲ್ ಪಯನಿಯರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು ಮತ್ತು ರೈಫಿಸನ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಕಳೆದ 70 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಪ್ರಗತಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂದು ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗದ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಶಿಶುವಿಗೆ ಬರೀ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ತತ್ವವನ್ನೇ ಮರೆತು ಶಿಶುವಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರು ಕೋ ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೇ ಮನಾಪಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡದೆ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಸವನಗುಡಿ ಸೊಸೈಟಿ 70 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೊಸೈಟಿ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸೊಸೈಟಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ, ನವನಾಗರೀಕತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದರ ಧೋರಣೆ ಏನು ? ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಅದೂ ಹಳೇ ಸೊಸೈಟಿ. ಅಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಲ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಡೆ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದೊಂದು ಮನಾಪಲಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹಕಾರದ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು,

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ)

ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನಕರವಾಗುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಬಹು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮೇಲೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೇನೋ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಆಫೀಸರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 10–12ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ ಮೂರರಂತೆ ಹಣ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚುವಾಗ ಅದು ಶೇಕಡಾ 8, 9 ಇಲ್ಲವೇ ಹತ್ತರವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಕಂತು ಕಟ್ಟಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.' ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತ್ರೀ ಟೈರು ಸಿಸ್ಟಂ ತರಬೇಕೇ ಇಲ್ಲವೇ ಟೂ ಟೈರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ತರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್‌ಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೇ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯಲು ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿರುವಂತೆ ಶೇಕಡಾ 60 ರಿಂದ 70ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದೇ ಹಾಗೇ ನಿಂತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವ ಸೇಲ್ಸ್ ಆಫೀಸುಗಳು ಬಹು ಕಡಿಮೆ. ಇವನ್ನ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವಸೂಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಾದ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಣ ಕೂಡಲೇ ವಸೂಲಾಗುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಬಡ ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ವರದಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇರುವ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಆಕ್ಟನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್ (ಸದಲಗಾ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವಾರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿರುವು ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಆದರೆ ಸಹಕಾರದ ಅಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ, ರಾವಣನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು ಇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹತ್ತು ದಿಸೆಯಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವಾರು ದೋಷಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಹ ಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲೂ ದೋಷಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೋಜ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಇದೇ ರೀತಿ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ಅರಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಲ್ಯಾಂಡು ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮವಾದ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳೇ ಜನರ ನಜರಿಗೆ ಬರುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಇದಲ್ಲಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಕೇವಲ ಸರಕಾರವೇ ಹಾಗೂ ಇದರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ! ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಡಚಣೆಯಾಗಿವೆ. ಇಂದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 40—50 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ, ಇಂತಹ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರದ ಸಾಲದ ಕಂತು ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನನ್ನು ಮೀಡಿಯಂ ಟರ್ಮ್ ಲೋನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಸಾಲದ ಅವಧಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಆರು ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯವ ರೆಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 11 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಾಲವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

1-30 P. M.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಎಂದು ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡದೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವು ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗದಿರುವುದು. ಆಡಿಟ್ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ ಬರು ತ್ತಿದೆ : ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈವಾಡವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಿಟ್ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಡಿಟರ್‌ಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಆಡಿಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣೆ ಇರ ಬೇಕೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹಸ್ತ ಇತ್ತು. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯ ವ್ಯವಹಾ ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಟ್ರಕ್ ಲೋಡಿಗೆ 400 ರೂ. ಠರಾಯಿಸಿದ್ದರೂ 460 ರೂ. ಗಳವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸಲ ಒಂದೇ ಟ್ರಕ್ ಲೋಡಿಗೆ 900 ರೂ. ಖರ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಕ್ರಮ ಇದುವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಒಬ್ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎರಡು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರಾ

(ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್)

ಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಇತರೇ ನೂರಾರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎರಡು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದ ಬಿಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಾಭವಾಗುತ್ತ ದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕೈ ಕೆಗೆ ಇರಬಾರದು. ಅದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಆಗುವುದಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಜಹಗೀರ್ ದಾರರನ್ನು ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ಇಂತಹವರಿಂದ ಜನರ ಶೋಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಇವರುಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು 5 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಡೆಸಿ ನಂತರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿ ಜನರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ 3—4 ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನಾಹುತ ನೋಡಿದರೆ ಶರಾವತಿಯ ಕರ್ಮಕಾಂಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ಮಕಾಂಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲೀ, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 700 ರಿಂದ 900 ಜನರು 1969 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಜನರ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್‌ನ್ನು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅನಾಹುತ ಸಂಕೇಶ್ವರದ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿದೆ ಸಂಕೇಶ್ವರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನರನ್ನೇ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಏನೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾದವರು ಕೆಲವೊಂದು ಎಂ. ಪಿ. ಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಕೆಲವೊಂದು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬರಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪ ದೋಷ ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲೀ, ಸಕ್ಕರೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೇ ಆಗಲೀ, ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೇ ಆಗಲೀ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನೇಮಕವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಸಹ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ : ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮವರನ್ನೆಲ್ಲ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅನಾಹುತಗಳು ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮೂಲಕ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಇನ್ನು ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸಹಿತ ಕಾರಣರಿದ್ದಾರೆ ಈ ವರ್ಷ 300 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೇಳುವ ರೈತ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ 600 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಾಲಮರುಪಾವತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಈ ಗುಣ ದೋಷವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ದೋಷಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಅವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು ; ಏನೆಂದರೆ ಸಾಲ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬುದು. ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಒಂದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಹ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ವಿತರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 15 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ 36 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿವೆ. 11677 ಪಂಪು ಶೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಾಗ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅನಾನುಕೂಲಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತಗಳು ಆದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇದ್ದರೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ ಇದೆ. ಒಬ್ಬರು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬರು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವರನ್ನೂ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೋ, ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 13—14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವುದೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯಾವ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಮೋಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ 1971 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಕ್ಲೈಮ್ ಇದೆ. ಆ ದುಡ್ಡು ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಏನೂ ಲುಕ್ಸಾನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ 13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳುವು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಕ್ರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ವಸೂಲಾತಿಗೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸುಮಾರು 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದೆ. 33 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಜನರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 100 ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಬೇಸತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಟ್ಟವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಜನರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಕೊಡತಕ್ಕ ತಿಂಡಿ, ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಜಾಗವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಾವು ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಿಜಾಪುರ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸುಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಏನು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೋ, ಅದೇ ಗಲಾಟೆ ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸುಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅಡಚಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ಅವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ನಾಡಗೌಡರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಯಾರೂ ಸಂಕಟ ಪಡಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದು ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ 19 ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಯಾವ್ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ನಿರಾಧಾರವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರೀ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತನಿಖಾ ವಿಭಾಗ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಇದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಇಂತಹ ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇಲ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ವಸೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಹ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಲ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಸೂಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು 12—13 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ತ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ನಾನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪರ್ಪಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ 11 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪರ್ಪಸಿಗೆ ಸೇಕಡಾ 7 ವರೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ 9 ವರೆ ಪರ್ಸ್‌ಸೆಂಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಾಲ ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾಸಿಟಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದರಿಂದ 1—2 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಹ ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅನಾನುಕೂಲ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೋಷ, ಇವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ, ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಆಗುವ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಒಂದು ತರಹ ಆರ್ಡರ್, ನಾಳೆ ಒಂದು ತರಹ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಗ್ರೋಯರ್ಸಿಗೆ, ಯಾರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳು ಸಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೇಳಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮಾಡಿ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

Issue of Passes to Visitor's Gallery

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈಗ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಗ್ಯಾಲರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ತೀರಾ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ತೀರಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಲೆಟರ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಏನೋ ಒಂದು ಅನಾದರಣೆಯಿಂದ ಪಾಸ್ ಕೊಡದೆ ಮಾರ್ಷಲ್ ಆದವರು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುವುದು ಏತಕ್ಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಬಿಡಿ. ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡಿ. ಪತ್ರಿಕೆಯವರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡಿ. ನಾಳೆ ನಾವೇ ಇನ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಯಿತು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಇದು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಾಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ನೇ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡು ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಫಾರಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ರುಜು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ಯಾಲರಿ ಇರುವುದು ಜನರು ಈ ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಆತ ಇಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—These galleries are meant for disciplined public. It is their right to see the deliberations of this House. I will look into the matter.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಆತ ರೆಫ್ಯೂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸುದೈವವೋ ಅಥವಾ ದುರ್ದೈವವೊ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇದ್ದೇವೆ. What business he has got to refuse passes ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡೆರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರೆ...... ....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the matter,

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಆತ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ! ನಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾರ್ಷಲ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಅತಾರಿಟಿಯೇ ? ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪುಕಸಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾರ್ಷಲ್ ಆಗಿರುವವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ ? ಅಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಅವನಿಗೆ ಇರಕೂಡದು. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಷಲ್ ಆಗಿರುವವನು ಏನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 'ನಮಗೆ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಪಾಸ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆತ ಬಹಳ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—15 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದಿನ್ನೂ ಸರಿಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಶಾಸಕರನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಶಾಸಕರ ಭವನದೊಳಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಆಫೀಸ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

Budget Estimates for 1973–74.

Demands for Grants

Demand No. 23 (34) Co-oparation (Continued)

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಡು (ಬೇತಮಂಗಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಸಮಪಾಲು ಅಥವಾ ಸಮಹಂಚಿಕೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ 100ಕ್ಕೆ 80 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದುರಾಶೆಯೆಂಬ ಗುಣ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ರಾಜಕಾರಿಣಿಗಳು, ಹಣವುಳ್ಳವರು. ಇವರು ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕವಾಗಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಂತ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲ ತತ್ವದ ತಪ್ಪೇನು ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾವು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕುದೆ ತಪ್ಪೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಪರಿಪಾಲಕರು, ಇದರ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಬೇಕು, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈವಾಡ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಷ್ಟೋ ತರ ಇರುತ್ತೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸೇವಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಘನಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ದುರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಣವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ವಿದ್ಯಾವಂತರೇ ಈ ತರ ನಡೆಯುವಾಗ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಎಡಕೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರ್ತು ಹಾಕುವವನು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಯಂತಿರುವವನ ಪಾಡೇನು ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಈ ಘನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅದೇನಾದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ ಯಾರಿಂದ ಏನು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಲೋನುಗಳು ವಸೂಲು ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಒಂದೇ ಸಲ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಒಂದೇ ಸಲ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಜಪ್ತಿ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿ, ಅವಮಾನಪಡಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಈಡುಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ಮಾಡದೆ 2–3 ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾದನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಹಕಾರೀ ಪದ್ಧತಿಯ ತತ್ವವು ಸಮಾಜವಾದದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಾದದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳುಂಟಾಗಿ ಜನರು ಶೋಷಣೆಗೊಳ ಗಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜನರನ್ನು ಆ ಒಂದು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರೀತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವ ಎಂದರೆ ಹಸ್ತ ಲಾಘವ. ಹೀಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಘನ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಹಸ್ತ ಲಾಘವಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಬ್ಬೊರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೈ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಯಾವ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿದೆಯೋ ಅದು ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು.

ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೊನ್ನೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 19 ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜನರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಅನೇಕ ಹಾಹಾಕಾರಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ಅಂಥಾ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದನ್ನು ಆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡದೆ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ? ಆ ಹಣ ವನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟು ಗೋಲೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು ವಿಷಯ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳುಂಟೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಹಕಾರತತ್ವಗಳು ರಾಜ ಕೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿರುವುದು ದೇಶದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಬಾಡಿಯವರು ಬರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ 10-20 ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಡೈರಿಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಡೈರಿಫಾರಂನಲ್ಲೂ ಒಂದಾದರೂ ಹಸು ಕರುಗಳಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಡೈರಿಫಾರಂಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಆ ವರ್ತಮಾನ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೆರೆಡು ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪಾಠಹಾಕಿದ್ದು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರ ಸರ್ಕಾರ. ಈ ದಿವಸ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಛನ್ನಗಿರಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ಮತ್ತು ಶಿಕಾರಿಪುರ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓಟ್ ಹಾಕಿ ದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಕೊಕ್ಕೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವ ಹಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ? ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸುಮಾರು 25 ಛಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಫ್ರೇಂ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಟ್ಟುಗೋಲುಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋಖಲೆರಾಷ್ಟ್ರಮಿಗೂ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಂ

ಧವೋ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ವೇಳೆ ಮುಗಿಯಿತು............

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೇ ಎದ್ದೆದ್ದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ,............

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಥಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರಬೇಡವೇ ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶವನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೇ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ, ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜಾಂಶವಿರಬಹುದು............

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರು ಈ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಲೆದು ಹಣವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರುಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್‌ೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಪಾರ್ಟಿ ಊರಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಪೋಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನ್‌ನನ್ನು ಕೈಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ಟಿ ಊರಲಲ್ಲ ಎಂದು ಷರಾ ಬರೆಸುತ್ತಾನೆ.

Sri H. S. SIDDAPPA.—There is provision in the Act for serving a notice. The hon. member does not know it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನೋಟೀಸು ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಪುನಃ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾಪಸು ಮಾಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಪುನಃ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಕ್ರಿ ಕೊಡವೇ ಹಣ ಬರುವುದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿನ 110 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ ಪ್ರಕಾರ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದಿದೆ ತಲ್ಪದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಿಸಮ್ಷನ್ ಹೀಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವರು, ಹೀಗೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ತೆಗೆದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲುಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯೂನತೆ, ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ಅಮಲ್ದಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಜೂನ ಮತ್ತು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವರು, ಆದರೆ ಏನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಲ್ಲ ಎಂದು ವಾಪಸು ಬರುವರು. ಡಿಸೆಂಬರು ಮತ್ತು ಜನವರಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಳೆ ಬಂದಿರುವುದು, ಆಗ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾದರೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹಣ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಕೊಡಲಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದೇನಾಗುವುದೆಂದರೆ ಎರಡೋ 3-4 ಜನರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯದ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ಲಾಂಗಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಫ್ರೆಷ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಪ್ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಬಾರದೆ ಹೊಸ ಸಹಾಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯದೆ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸೊಸೈಟಿಯಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನರು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಸದಸ್ಯರಿರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಬಾಕಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಉಳಿದವರೂ ತೊಂದರೆ ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಬಾಕಿ ನಿಂತಾಗ ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ನ್ಯೂನತೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದರಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ? ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸೊಸೈಟಿ ಕೊಳ್ಳುವ ದರಕ್ಕೂ 15 ರೂಪಾಯಿ ಅಂತರವಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ 15 ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೈತ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಕೊಡುವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಮೂಲ ಧನವಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಹಣ ಹಾಕಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸೀಸನ್ ಕಳೆದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಗಮನಿಸಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಸರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಸೇಕಡ 30 ಭಾಗವಾದರೂ ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr Deputy Speaker, I rise to oppose the demand tabled by the Hon. Minister for Co-operation a demand for Rs. 4,05,62,000. The main intentions of the Societies are to uplift the poor, to help the down-trodden and to provide the necessary financial help to agriculturists. I want to ask: have we achieved that objective even though we got the independence in the year 1947 ? We have not uplifted the poor and the down-trodden agriculturists so far. I am sorry to state that the persons who are rich are becoming richer and the poor are becoming poorer. The poor people are not getting the needed help from the co-operative societies. These co-operative societies are being managed by the rich and the money-lenders. These people do not want the agriculturists to prosper. There is a Seva Sahakara Society in my village at Angol with a population of 15,000 The share-holders of that society are only 152 persons. The Directors of that society have framed a bye-law to the effect that if a man purchased 20 shares of Rs. 5 each, he alone should be a share-holder. Such a bye-law has been ignored by the Assistant Registrar, the Deputy Registrar the Registrar and the Minister. I want to ask the Hon. Minister : while it is the intention of the society to help the poor agriculturists, how many agriculturists are there in that society as its members; why only the rich persons are the members of this society ?

Sri H. S. SIDDAPPA.—May I know how many shares the hon Minister Sri Shankara Alva is having in the Co-operative Societies ?

Sri B. B. SAYANAK.—There is a Marath Co-operative Bank in Belgaum. I have no grouse against that Bank. That bank is considered as A-1 bank by the Hon. Minister. But I am of the opinion that this Bank is also managed by rich people because they have

passed a bye law to the effect that a man who is having Rs. 1000 as share amount is entitled to become a member of that Bank. Is it fair on the part of that Bank to have passed such a bye law ? This being so, I want to know why the Government has not taken any action against this bank when they have passed such a bye law which is violative of the provisions.

There are some caste banks in the State. For instance, there is a Muslim Bank, the Reddy Bank etc., Why should we have such caste-banks when our country is a secular State. The Banks should not be associated with the castes.

There is a Janatha Bazaar in Belgaum. The Hon. Minister might be aware that this Janatha Bazaar is running under a loss from its very inception. So far this Janatha Bazaar has incurred a loss of more than Rs. 5,00,000. This being so, the Janatha Bazaar was continued to be run. This year only, the Government has taken over this Bazaar.

For the last 5 to 6 years there is a loss to the tune of Rs. 1 lakh every year. I am of the opinion this co-operative movement has failed in this country. Israel is the only country in the world where this co-operative movement has been successful. The people of that country are very honest, sincere and patriotic. If at all, the Co-operative movement is to succeed in this country, our people should be honest and straight forward and they should be patriotic too. Then only the co-operative movement will be successful. Our people should be honest, straight forward and should have sympathy for the poor and the down trodden. Until and unless this change takes place this co-operative movement will never be successful.

2-30 P. M.

The Minister said there is a co-operative Housing scheme. There is one co-operative Housing Society formed by Harijans in Angal. They got 5 acres of land from the Government for the construction of houses. In order to construct houses, they asked for loan from the Government. For the last two years that Society did not get loan from the Government. Why should this happen; when the Government is thinking of helping the poor people, that too Scheduled Caste and Scheduled Tribes people ? Therefore the Government should immediately sanction loan to this Society to enable them to construct houses for themselves.

There is one Krishi Bhavan in Belgaum constructed by a congressman who was once a right hand person to Sri Nijalingappa and Veerendra Patil. The land on which this Bhavan is constructed belongs to Central Government. This man got this land form the Central Government with the help of Sri Nijalingappa and Sri Veerendra Patil. This Krishi Bhavan was constructed purely for agriculturists only to keep fertilizers, seeds, pesticides etc. But what

(SRI B. B. SAYANAK)

is there in this Krishi Bhavan ? There are liquor shops, toddy shops etc. What for this Bhavan was constructed ? Has it been fulfilled ? I want to know why the Government is keeping quiet without taking action against this man who happens to be a Congressman. He has taken loan from the Government.

Sri J. S. AMMANNAWAR.—Probably he might have opposed you in the election.

Sri B. B. SAYANAK.—Though he opposed me I have been elected. Dont worry about my opposition in Belgaum. There is one Taluk Marketing Society in Belgaum. I was a member of that Society six years back and that Society was running in profit. But now the Government has appointed a Manager and the salary of that Manager is Rs. 800 and it becomes Rs. 9,600 per annum. Now that Society is running in a loss. So, I request the Government not to appoint your Officers as Managers to any of the Societies. A Society can appoint a Graduate for Rs. 400 per month. Even a B.Com graduates are available for this salary and they can look after these accounts and management of the Societies. We have appointed one B.A., LL.B., for Rs. 500 for our Society and this was running in profit. So, I request the Government not to appoint any Government servant.

The Minister has stated that there is a Co-operative Farming Society. There are so many Co-operative Farming Societies. But I am doubtful whether the Co-operative Farming Societies are running in good or bad. I am of the opinion that unless and until the people are honest and have the good intention of serving the Nation, the Co-operative Farming Movement will not be a success. With these words I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್. (ಹಾನಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಹೋದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಲಹೆಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ತರಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ಸಲ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ 1973ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಿ ಅನ್ನಿಸುತ್ತವೆ, 1974ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂಭವಬರಬಹುದು. ಅದು ಬರುವುದುಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವಿಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ

ರಾಮೇಗೌಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶವಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು, ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಚ್ಛ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಚ್ಛ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾಯಿ ಮಲಗುವ ಜಾಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಯಿ ಮಲಗಿದ ಜಾಗ ಇದ್ದಾಗ ಸ್ವಚ್ಛ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಚ್ಛ ಇದ್ದಾಗ, ಸ್ವಚ್ಛ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ಅಂಥ ಒಂದು ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 70 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಎಂದು.

ಇವೊತ್ತು ಇರುವ ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಸಹಕಾರಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಇವೊತ್ತು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸದಸ್ಯರು ನಿಂತು ಮಾಡಿದ ಕೈವಾಡವೇ ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು 54 ಕಾಲಮಿನ ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ವಿಹಿತ ಪಕ್ಷದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಯಾವ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗಬೇಕೋ ಆ ಉಪಯೋಗ ಆಗದ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 19 ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದರೆ ಯಾವನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಅಂದರೆ ಇವೊತ್ತಿಗೆ 100ಕ್ಕೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿ ರೈತನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು 100ಕ್ಕೆ 50—60 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಕೊಡುವವರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿರುವುದು ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ಇರಬಹುದು, ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೊಲಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಾಸನ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ರೈತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಂಥ ಸಾಲ ಕೊಡದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೈತನಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಘದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಲ 100ಕ್ಕೆ 40ಬೇನಾಮಿ ಸಾಲ ಇದೆ. ರೈತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಎಷ್ಟು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಬಹಳ ಖೇದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೇ ಆಫೀಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್. ಸಹಕಾರಸಂಘದ ಚೇರ್‌ಮನ್, ಸಹಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್)

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆದಲು ಒದಲು ಮಾಡುವ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಬಹಳ ಇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಜಮಾ ಬರೆಯಿಸುವುದು ರೊಕ್ಕ ಜಮಾ ಇಲ್ಲ, ಮರುದಿವಸ ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಖರ್ಚು ಹಾಕುವುದು, ಈ ಒಂದು ವಸ್ತು ಸಲುವಾಗಿ ಹೇ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಏಜೆಂಟ್‍ಗಳು ಅಥವಾ ಮ್ಯಾನೇಜರು 100ಕ್ಕೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿಗೂ ನಾನು ವಿಷಾದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾನಗಲ್ ಹತ್ತಿರ ಅಕ್ಕಿ ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 150—200 ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವೊತ್ತು ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇದೆ, ಅಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಚೇರ್‌ಮನ್‌ಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವನು ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಕೆಲಸ ಯಾವರೀತಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇವೊತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ಆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಮಗ್ರ ಆಹಾರದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೂತುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ 'ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಅಥವಾ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನ ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೊಂದದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗಗಳಿಗೆ ಇವರು ಬರದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವ್ಯವಹಾರ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಬಂದರೆ 2—3 ವರ್ಷವಾದರೂ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೂ ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಈವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ

ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಸಹಕಾರೀ ತತ್ವದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ಅಥವಾ ಜನತೆಯ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಪರವಾಗಿಯೇ ಕಾನೂನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳಾಗಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಇದೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಾದರೂ ಕೂಡ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾನೂನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವಸೂಲಾತಿ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿ ಜರುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಹಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೆಟ್ಟಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆ ನಡೆಯ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರೀ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಜನತೆಯ ಹಣ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಏನಾದರೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ 2 ವರ್ಷ ಮಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು 6 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ 6 ವರ್ಷ ಮಿತಿ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಆಡಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವನಾದರೂ ಕೂಡ 2 ವರ್ಷ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ಸೊಸೈಟಿ 3 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಹಣ ಹೋಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೋಲಾರದ ಒಂದು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾತಿ ಕ್ರಮ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಟೈಂ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಹಣ ಈ ರೀತಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಣ ಯಾರ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಪುಡಾರಿಯ ಕೈಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನಾದರೂ ಸ್ಟೆಬಿಲೈಸ್ಡ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈವೊತ್ತು ಅವನು ರಾಜಬೀದಿ ಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲು ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತೀವ್ರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಮುಲಾಜು ನೋಡದೇ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಫುಡ್ ಸೆಕ್ರೆಟರೀಸ್ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಾ. ಈ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅನೇಕ ಸಂಘಗಳು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಇವರಿಗೆ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ರೈತನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ 9 ಪರ್ಸೆಂಟ್

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ)

ಬಡ್ಡಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ 11 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶೋಷಣೆ ತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಅವಶ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತಿನದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಆಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಅಪರೇಟೀವ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಲಿ ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ.

3-00 P.M.

ಆದರೆ ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳಿಂದ ಅವು ಈಚೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಬಾವಿಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾವಿಗೂ 600 ಅಡಿಗಳ ಅಂತರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎರಡೂವರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದುಡ್ಡಿರುವವರು, ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ ಅಂಥವರು ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಬಾವಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಬಾವಿ ತೆಗೆದು, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಾಲ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸಮಾಜವಾದವಲ್ಲ, ಸಮಾಜ ವಾದದ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಬಂಡವಾಳವಿದೆ, ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸೌಲಭ್ಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಣ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಯಾವರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಮಾಡರನ್ಶೈಸ್ ಮಾಡಿ ರೆವಲ್ಯೂಷನೈಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಏಜೆನ್ಸಿಗೂ ವಹಿಸದೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೇ ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೇ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ್ (ಗೌರಿಬಿದನೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುವು. ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಯಾರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸರ್ಕಾರದ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇರುವವರೆಗೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಹಿಂದೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಹೋದನಂತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮುಳುಗು

ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಹುಳಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಗ ಬಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕ್ಷೀಣ ದೆಸೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಅದರ ಆಡಳಿತ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖಂಡರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುಖಂಡರೇ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಆ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡದೆ ಅವು ಮಲಗಿವೆ. ಇಂಥವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವೇನಿದೆ ಅದರ ಫಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದುರುಪಯೋಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರು ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವಂತೆ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಸಂಸಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳು ಇಂಥವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕವೇ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆತ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇರುವಂಥ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ತಿಂದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಳಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಬಲವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅವರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಜನರ ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಲ್ಲ, ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದವರು, ಶಾಂತ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಕಠಿಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರ ಆಳ್ವ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರು. ಅವರ ಮುಖ ಎಷ್ಟು ಶಾಂತವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಶಾಂತ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು, he is a man of conscience ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರು ಬಾರದೇ ಇರುವ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ರೈತರು ಅವರ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ತೀರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಬಾವಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರದೇ ಹೋದರೆ ಅಂತಹ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತೋ ಅಂತಹವರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ರೈತರಿಂದ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಬಹು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ಬೆಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ,

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ್)

ನೂರಕ್ಕೆ 95 ಜನ ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಮನೆಯೊಳಗಿರುವ ದವಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲವೇ ಪಂಚಾಯತಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆಡಿಟ್ಟನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ಅದರಂತೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಇದರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಲ್ಲಿ ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರವರು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಬಾಬಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ನಾವು ಏನಾದರೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಇದರ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಆಳ್ವರವರು ನಮ್ಮ ಊರಿನವರು. ಆದರೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೇ ಇವರೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಿನ ಸರಕಾರವೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನೂರರಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತೈದು ಪಾಲು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಹಾಗೂ ನಾಯಕರಾಗಿರುವವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಘಗಳು ನೂರರಲ್ಲಿ ಐದು ಸಂಘಗಳು ಬರಬಹುದು, ತೊಂಬತ್ತು ತೊಂಬತ್ತೈದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕರು ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಆಗಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಇವರುಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಾರದಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎರಡು ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಾಗ ಎಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಐಡಿಯಲ್ ಹೋಂಸ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ

ಜನತಾ ಬಜಾರು, ಇವೆರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು. ಇವೆರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮಾಡಿರುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನಿಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ತನಿಖೆಯಾಗುವಾಗ ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲೇ ಇರುವಂತೆ ತನಿಖೆಗಳಾದರೆ ತನಿಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಇಲ್ಲಿನ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಪ್ರಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತನಿಖೆಗಳಾಗುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲಗಳಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಕೋತಿ ಮೊಸರನ್ನು ತಿಂದು ಹೋತನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಳಿದು ಓಡಿಹೋದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಆಗಬಾರದು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವರದಿ ಬರುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಿಟ್ಟಾದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ವರದಿಗಳಿಂದ ಏನೇನು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಅದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯುವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಗದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಇವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಬಂಟ್ವಾಳ ಜನರಲ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಲಾನಲವೂ ಆಡಿಟ್ಟಾಗದೆ ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ? ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸೌತ್‌ಕೆನರಾ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಕರ್ನಾಡ್ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಬ್ರಾಂಚ್‌ನ ಏಜೆಂಟ್ 1967ರಲ್ಲಿಯೇ ತೀರಿಹೋದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಬ್ರಾಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಾಣೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ? ಮುಂದೆ ಈ ಬ್ರಾಂಚ್‌ನ ನಷ್ಟವನ್ನು ಆ ಸೊಸೈಟಿಯವರೇ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ತಪ್ಪು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಡಿಟರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದು. ಆಡಿಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದವರಿಗೆ, ಏನು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆಡಿಟ್‌ನವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸುಲಭವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು 1969–70ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1970–71ರಲ್ಲಿ ಲೆವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದ್ದರಿಂದ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯವರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಕಟ್ ಮೋಷನ್ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯದೆಂದರೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ನೌಕರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ತರಹ ಬಂಗಡನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸಂಬಳ ಸಾಂಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೆ, ಈಗ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಎರಡು ಡಜನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ ಮೋಷನನ್ನು ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ; ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ.—ಆಗಬಹುದು.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ (ತಿಪಟೂರ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದುರ್ಬಲರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳು ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ತಮಗೆ ತಾಕತ್ತು ಇಲ್ಲನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹಸುವಿನಂತಹ ಪ್ರಾಣಿ ; ಹಿಂದೆ ಬಂದರೆ ಒಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಹಾಯು ವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಪಾಡು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಅವರೇನೋ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಣಬಿರುಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯವೋ ಅನ್ಯಾಯವೋ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ತರಹದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕೆಲವು ಜನ ಪುಡಾರಿಗಳು, ಕೆಲವು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ದೋಚಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಗಾಗಿ ನಾವು 4 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ; ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಟಿ. ಎ. ಪಿ. ಎಂ. ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದರ ಆದಾಯ ನಷ್ಟ ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾಲು ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಅಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಆ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ; ಈಗಲಾದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪೇ ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದ ರಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಒಂದು ಜೀಪನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಏಕೆ ಬೇಕು ? ಆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಆ ಜೀಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ ಸುತ್ತಾರೆ ; ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಅವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ಕಂಡುಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಲು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ ; ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಎರಡರಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದ ಜನರಿಂದ ಎಬ್ಬೆಟ್ಟು ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ. – ಸರ್ಕಾರದವರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಜನರೇ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ, ಮಾವ, ಅಳಿಯ, ಮಗ ಮುಂತಾದ ಬಂಧುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಷೇರ್ ಹಾಕಿಸಿ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಜಮೀನು ಬೇಕೆಂದು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

3-30 P.M.

ಈ ರೀತಿ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ರೈತರು ಬಡವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಡವರ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿನ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಇಂಥಾದ್ದೇ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬಡ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇ? ಆ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಇದೆಯೋ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಲಂಚಗುಳಿತವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಬರ್‌ದಸ್ತ್ ಆಗಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ). – ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯೇ ಆಗಲೀ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಖರ್ಚು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವನು ಇಷ್ಟು ಹೊಡೆದ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೊಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ತಿಂದವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂದು ತಿಂದು ಗೂಳಿಗಳ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಎನ್ನುವುದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ತವರುಮನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ)

ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಯಾರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನು 10 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದಾನೆ, ನಾನು 30 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಬೇಕು, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗಬೇಕು, ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥಾ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏನೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂದು ಗೂಳಿಗಳ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಖರ್ಚನ್ನು ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇದು ಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೈಲಾಗಳನ್ನು ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಇದು ಸರಿಗೆ ಆಗಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯಬಹುದಾದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಖಾಸಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಪಣಥ ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇರಬೇಕು ? ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು ? ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯ ಅಚಾತುರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಿಟೈರಾದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಬಂದಮೇಲೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯಿಟ್ಟು ಬಂದೆ. ನನಗೆ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದ್ದು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಧಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ನಡೆಯುವಾಗ ನಾವು ಒಂದು ದಿವಸ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೇಸನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರು ಎಂದರೆ ಹಣಕೊಟ್ಟ ಪಾರ್ಟಿಯವರು 15 ದಿವಸ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಕೇಸನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ರೀತಿ 'ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್' ಒಂದು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ. ಆಗಲೇನಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇರಬೇಕು ? ಇಂಥಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ರೆಕಾರ್ಡ್ ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾವು ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೊದಲು ಹೋಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮವರೇ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೇ ? ಮಾಗಡಿ ಅಡಮಾನ ಬ್ಯಾಂಕಿನ

ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಜಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಲಂಚವಾಯುವಾಗಿದೆ, ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರಿಹೋಗಬಹುದು. ಇಂಥಹ ಉದಾಹರಣೆಗೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರೇ ಒಬ್ಬರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಬೈಲಾ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಈ ಸಹಕಾರಿರಂಗವನ್ನು ಸರಿಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇದು ಏಳಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತಹ ಹಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಹಕಾರೀ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹೃದಯರು, ಮತ್ತು ದೈವಭಕ್ತರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪಾಪ, ಅಯ್ಯೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಚಾರ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪದ ಫಲವೋ ಅದರಿಂದಾಗಿ, ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪಾಪದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ, ಅಂಥ ಪಾಪದ ಇಲಾಖೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ದೇವರು ಶಂಕರ ಆಳ್ವರವರನ್ನು ಸ್ಟ್ರಾಂಗರ್ (stronger) ಆಳ್ವ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರು ಸಹ ಬಹಳ ದೈವಭಕ್ತರು. ಇವತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ; ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ 120 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ಇವತ್ತು 10-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಸಹ ಏಕೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಾರದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದಂತವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬಾಲಬಡುಕರಿಗಾಗಿ, ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಗರಿಗಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಮೇವು ಇವುಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದವನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು, ಅವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ, ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯುವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯು 7-8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಹ ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆಗಿರುವವರು ಕಳೆದ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಟುದಾರರಾಗಿ ಬಂದು ಓಟು ಸಹ ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಘಜನಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಡ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಘಾತಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಮಾಜಘಾತುಕರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ರಾಮನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ, ಇವರು ಗುಣಶೀಲರು,

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ).

ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಯೋಗ್ಯರು ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯಮನೆತನದವರು ಎಂದು ಕಾಣತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಆಳ್ವರುವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೀನ ದಲಿತರ ಮಟ್ಟ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ. ಈ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಕುಂಠಿತವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಟೀಕೆಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾವು ನೀವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಗುರು ತರವಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಾಗ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಮಾನ್ಯ ಆಳ್ವರವರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇವೆ. ಇವರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು. ಹಿಂದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಯ್ಯರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಐ ಏ ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹಾರುದ್ರಯ್ಯನವರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಸಹಕಾರೀತತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದರೆ, ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಇದರಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು, ಇವತ್ತು ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋಅಪ ರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯು ಇವತ್ತು ಮಂಜೂರಾದ ಪೂರ್ಣ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸೇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದಾಗ ಒಂದು ವೀಳ್ಯ ಹಂಚುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದು ಅವರ ವಿಳ್ಯ ಇದು ಇವರ ವೀಳ್ಯ, ಎಂದು ವೀಳ್ಯ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂ ರಾದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಹಂಚತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಂಚುವಾಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಭಾಗ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಈಗ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವೀಳ್ಯ ಎಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇವರ ಹೇಳಲಿ. ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆ ಇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋಅಪ ರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ಇತರೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದಂಥ ಸಾಲ ಪಡೆದವನಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ತಲೆಬಗ್ಗಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಸಾಲ ತೀರುವಿಕೆಗೆ ರೈತನಿಗೆ ಅವನು ಪಡೆದಂಥ ಪೂರ್ಣ ಸಾಲದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆಗ ಅವನು ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಯಾಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ರೈತನಿಗೇ ಆಗಲೀ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗೇ ಆಗಲೀ ಸಾಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕು. ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆಂದು ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೇ ಅದನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಮಾಡ ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಇಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೀ ಸುಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಸಹಕಾರದ ತತ್ವ, ಆಂಧೋಳನ ಅಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೇ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆಳ್ವ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. 'ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ 3-4 ಜನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಡಿಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ 20-25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಸಹಾಯ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅನೀತಿ, ಅನ್ಯಾಯ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ

ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇವರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸಾಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಬಳುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಡಿ. ತಾವೇನೋ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಟ್ಟ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಪಡುವುದು ಬೇಡ. ಉತ್ತಮವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಲಂಚಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತನ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದವರು ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಇದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ದುಡ್ಡಿನ ಚೀಲದಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಟವಾಡೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಯಜಮಾನರವರು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವವರು ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಏಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅದು ಇಚ್ಛಾಮನಸ್ಸಿನ ಸವಾಲು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ನ್ಯಾಯಾಂಗವಾಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿದರೆ ಬೇಕಾದರೆ 100 ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾಬೀತ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವತ್ತೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಇಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ.—(ತರೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಪದೇಪದೇ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಂಕೆ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಇತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪನವರು ನೀವೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಆಳ್ವ ಅವರು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಬಿನ್ನೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ)

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವೆಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆಯೆಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಗಿಣಿ ಸಾಕುವ ಹಾಗೆ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಂಥ ಸೊಸೈಟಿ ಇದು ಮಾತ್ರ ನಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆ ಊರಿನ ಜನರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸೊಸೈಟಿ ಬೀಗ ಹಾಕಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭವೂ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದರೆ, 300 ಚೀಲ ಸಕ್ಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 200 ಚೀಲಗಳು ಬ್ಲ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ, ಉಪಕಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು.

4-00 P. M.

ಇನ್ನು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾದರೆ ಆ ಸಾಲ ಪಡೆದವನಿಗೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಂಜೂರಾದ ಹಣ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಲಗಾರನು ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತ, ಸಾಲದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ರುಜುವನ್ನು ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಖಾತರಿಯಿಂದ ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆದವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಬಡ್ಡಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅವರು ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನೋಟೀಸನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ—ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸ್ಟಡಿ ಟೂರ್ ಅನ್ನುವುದೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಇನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ

ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಆಂದೋಳನದ ಬಗ್ಗೆ......

ಶ್ರೀ ಕೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾವು ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಪಳಗಿದ ಕೈ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ......

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹೌದು ತಾವೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಈ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ. ಇನ್ನು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಅಂಥಾ ತತ್ವವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಜನರ ಎಲ್ಲ ನರ ನರಗಳಲ್ಲೂ ರಕ್ತ ಕಣಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವ ಬೆರೆಯಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಬರೀ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಪಸರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದೊಂದು ಪೊಳ್ಳು ಮಾತಾದೀತು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳತ್ತ ಬಿದ್ದಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳತ್ತಲೂ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಕೈಲಿದ್ದ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಕೈಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇ ಅಪಚಾರಗಳು ನಡೆಯಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಏನೇ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೇ ? ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾರ ಕೈಲೇ ಇರಲಿ ಆದರ ಸುದ್ದಿ ಬೇಡ. ನೀವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇತಿಶ್ರೀಯನ್ನು ಹಾಡಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೂ ನೀವೂ ಅಪಾದನೆ–ಪ್ರತ್ಯಾಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬ್ಯಾಂಕರುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ. ಯಾರು ನಿಜವಾದ ಸಹಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಆರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಏನೊಂದು ಲಕ್ವಾ ಹೊಡೆದಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಏನೇನೋ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಂದರೆ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ರಿಜಿಷ್ಟ್ರಾರ್ ಅನ್ನತಕ್ಕವರೇನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಂದಾದರೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆದರೆ ಆಗ ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರತುರಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಶಿವಾಯ ಇವರು ಎಂದೂ ಯಾವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದ ಐ. ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಇವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅರ್ಥವಿದೆಯೇ? ಆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಿನವಹಿ ಸಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೇನಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಲಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ --ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಇವರನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿತ್ತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಆದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಅವರು 10-16 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಆದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 68 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ನಿಂದ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೌಸ್ ರೆಂಟ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದವರ ಸಮ್ಮತಾವಾದ? ಇದನ್ನೇ ಇವರೀಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ಅದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನೌಕರನು ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಗೆ ಅವನಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಹೌಸ್‌ರೆಂಟ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹಾಗೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಗುರಿಯೋ ? ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕು. ಇವು ತಲೆಯೆತ್ತಬೇಕು, ಇವುಗಳ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಅಫ್‌ಲಿಫ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಕ್ರಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದೇ? ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾದರೂ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿ ಚಪ್ರಾಸಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವನೂ ಕೂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ದಿವಸ, ಅಲ್ಲಿನ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳು ಹಾಗಿವೆ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಚಪ್ರಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ 2 ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ; ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದಾಗ 200 ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಷ್ಟೇ ಆಗೂ ಈಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅರ್ಹತೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೇನೂ ಬೇಕಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—This is a very important demand ; so important that it has to be discussed for three days. So far as the comparison Mr. Siddappa has made is concerned, he said that a chaprasi has become a Joint Registrar. I have visited almost all important cities of India. A sweeper, to my knowledge never becomes a Joint Registrar, but Mr. Siddappa says he has become a Joint Registrar in Mysore State. I would like to know from the Hon. Minister Mr. Shankara Alva, whether any sweeper has been promoted, or upgraded or posted as a Joint Registrar. This information I want immediately. So, the Chair may direct him to reply.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—His reply is there ? , He has to reply to all your suggestions and criticisms.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Is it a fact?

Sri A. SHANKAR ALVA.—I will give reply.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—After Mr. Siddappa, I may call upon the Minister to reply. Then he will reply to it.

Sri C. M. ARUMUGHAM — Is it the presumption of the Chair that I am not taking part in ths discussion on this demand ?

Mr. DEPUTY SPEAKER —Mr Armugham, you are a Member of the Business Advisory Committee. We have come to certain conclusion in the meeting of the Committee and we have to adhere to it. You were also present then.

Sri C. M ARUMUGHAM.—Whether I was present at the Business Advisory Commitiee meeting or not, I will strictly adhere to the conclusion of the Committee.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಕಾರಸಂಘದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ.

ಇಂದು ಪ್ರೊಬೇಷನರಿ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತರಬೇತೂ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಇಂಥ ಪೊಸಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಪೊಸಿಷನ್ನಿಗೆ ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು ಹೆಗ್ಗಣಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡುಕಾಲು ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಧಾಳಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆಪರ್ಚುನಿಟೀಸ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಯಾವಾಚಾಮನಸಾ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ರಕ್ತ ಕಣದಲ್ಲೂ ಬೆರೆತಿರಬೇಕು. ಇಂದು ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಹಕಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಂದು ಈ ತತ್ವದ ಆಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಜನರು ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಹಕಾರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಜನರಿಗೆ ಸೇರುವ ಡಿಮಾಂಡು ಅಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ನುಂಗುವ ಡಿಮಾಂಡು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ (ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಸೇರಿ 20 ಜನರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಲೋಪದೋಷಗಳುಂಟು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ರಿಜಸ್ಟ್ರಾರರು ಹಾಗೂ ಆಫೀಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಜನರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಈ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಸಹಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯ. ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇದನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮನಾಪಲಿಯಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂಗವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಟೇರ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಗುಂಪಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಶೆಯನ್ನು ಸಹ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 4-20ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಂತರು. ಈಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—4-25ಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ್‌ಆಳ್ವ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ 4-20 ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 406, 408ನೇ ರೂಲ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈಗ 1970-71ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆನ್ಯುಯಲ್ ಪ್ಲಾನ್ ಔಟ್‌ಲೇಸ್ 295-50ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಆಕ್ಚುಯಲ್ಸ್ 280.19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. 1971-72ರಲ್ಲಿ ಔಟ್‌ಲೇಸ್ 279.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಆಕ್ಚುಯಲ್ಸ್ 233.617ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಆಕ್ಚುಯಲ್ಸ್ 1972-73ಕ್ಕೆ 317ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, 1973-74ಕ್ಕೆ 437 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಹೀಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 1971-72ರಲ್ಲಿ 19,407 ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 43-45 ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು. The movement has so far covered 99% of the villages and 49% of the Rural Population. By the end of IV Five-year Plan it is proposed to cover 55% of the rural populotion or 61% of the Agricultural families by the Agricultural Co-operatives. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫ್ಯಾಮಿಲೀಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ 22ಲಕ್ಷ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ 8580 ಪ್ರೈಮರಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 190 ವೀಕ್ ಮತ್ತು ಡಾರ್ಮೆಂಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇವೆ; ಇವುಗಳನ್ನು ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಮ್ಯಾಲ್ಗಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 8390 ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ 2557 ವೈಯಬಲ್ ಮತ್ತು 4595 ಪೊಟೆನ್‌ಷಿಯಲ್ಲಿ ವೈಯಬಲ್. ಉಳಿದ 1238 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ವೀಕ್ ಮತ್ತು ಡಾರ್ಮೆಂಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು, ಅವನ್ನು ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಷಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಬೇಕಾದರೆ, 3,249-88ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 1971-72ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 3,150-75ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. 1971-72ರಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ 645 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಲೋನ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು 178-16ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 562 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ 110.32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲೋನ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

1971-72ರಲ್ಲಿ 444-66ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಡಿಯಂ ಲೋನ್ ಆಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 345.45ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. 1971-72ರಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು 7-68ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 2-04ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಲಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತರವಾದ ಇನ್ನು ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ತಾನೆ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ 53ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದು ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಸ್, ಇರಿಗೇಷನ್‌ವೆಲ್ಸ್, ಲೋನ್ ರಿಫೈನಾನ್ಸ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿ ಉಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ 53ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಸ್, ಸಾಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಅರೆಂಜಮೆಂಟ್ಸ್, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ 43ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ 97 ಮೇಜರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮತ್ತು 103 ಸಬ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ಸ್ ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು 3—4 ಫೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಫೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ 10ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲು ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಿವಿಜನಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸೇರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರು ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸಹ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

4-30 P.M.

ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಾದ ಏನು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದೆಂದರೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೆಲವರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಅಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರಾಗಲಿ, ಹಾಗೇನೆ ಇತರರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಅಗಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಇಂತಹದರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾದನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಒಂದು ತಕರಾರಿಗಾಗಲಿ ನಾನು ಯಾರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಅಗಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವನಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಅಗಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ನಾನು ಒಂದು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗೂ ನಾನು ಹೊಣೆಯಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಕೂಡ ಅರಿಕೆಮಾಡುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಐಎಎಸ್ ಅಫೀಸರ್ ಇರಲಿ ಯಾರೆ ಇರಲಿ ಬೇರೆ ಅಫೀಸರ್ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಸಹಜವಾದ ವಾದ ಅಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯತಲ್ಲ. ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಸಂತೋಷ ಏನು ಎಂದರೆ ಈಗಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಒಂದು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದರಿಂದ ಅವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಒಂದು ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗೆ ಅಗಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ಅಗಲಿ ಏನಾದರೂ ಒತ್ತಾಡ ಹೇರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಅಗಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುವಅಗತ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮಾಡಿದಂದು ಈ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರುತ್ತಾರ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರುವುದು ಸರಿ. ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಾನ್ಸಿಯೆನ್ಸ್‌ಸ್ ಎಗೇನಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 45 ವರ್ಷದ ಮೊದಲು ನಾನು ವಕಾಲತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ನನಗೆ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತು. ವಕಾಲತ್ತು ಎಂದರೆ ಏನೋ ತಪ್ಪು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಸುಳ್ಳು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ವಕೀಲರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಏನು ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯ ವಕೀಲರಾಗಿ ಕೇಸಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ you can keep your conscience and go on doing your work ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ better be without a lawyer and keep your conscciousenoss. ಅದನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರುವಾಗ ಪಾಲಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ)

ಮಂತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾನ್‌ಷಸನೆಸ್ ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಡ ಬಂದರೆ ಕಾನ್‌ಷೆಸ್‌ನೆಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿದ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಪ್ರಜ್ಞೆ ಉಂಟು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಆ ವಿಷಯದ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದಾಹರಣೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ಆದ ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಲಿಕ್ವಿಡೇಷನ್ ಕೆಲವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಪಾಟೀಲರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಉಂಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿ ಮಿಲ್ಕ್ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಅದನ್ನು ಅಸ್ಯೂಮ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎನ್ ಸಿ ಡಿ ಸಿ ಸಹಿತ ಹಣಕೊಟ್ಟದ್ದು 1.81 ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಷೇರ್ 1.63 ಲೋನ್ ಫ್ರಮ್ ಎನ್ ಸಿ ಡಿ ಸಿ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ 7–30 ಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ 9-4 ಲಕ್ಷ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿ 8.0 ಅಪ್ರೂವ್ ಆಗಿ ಅವರು ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೋನ್ 6-65, ಷೇರ್ 0-85 ಈಗ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಡೈರಿ ಪ್ಲ್ಯಾಂಟ್ ಮೆಷನರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಅಮೌಂಟ್ 4-80 ಲಕ್ಷ ಪ್ಲ್ಯಾಂಟ್ ಮೆಷನರಿ ಅವನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಸರ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಡೈರಿ ಥಾರ್‌ವಾರ್ ಅವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರು ಅವರಿಗೆ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವ ಉಂಟು, 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾರ್ಸನ್ ಟೂಬ್ರೋ ಅವರ ನ್ಯೂ ಪ್ಲ್ಯಾಂಟ್ ಮತ್ತು ಮೆಷನರಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಔಟ್ ಆಫ್ ವೇ ಯಾರೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಹೇಗೆ ಕ್ರಮ ಇದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಖಾಸಗಿ ಡೈರಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವ ಔಚಿತ್ಯ ಏನು ಇತ್ತು! ಪಾಪರ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾರದು ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿ? ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಫೋಲ್ಡ್‌ಗೆ ಯಾವಾಗ ಬಂತು? ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ಇತ್ತು!

ನೀವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲಾ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಜಾಗದಿಂದ ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನೀವು ಈ ಜಾಗದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಶರತ್ತಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿ ಮೊದಲು ಯಾರದ್ದು, ಯಾವಾಗ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಫೋಲ್ಡ್‌ಗೆ ಬಂತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I have made certain specific charges against this particular institution. In case the Hon. Minister wants to give reply let him have all documentary evidences before him.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ್ ಆಳ್ವ.—ಇನ್ನು ಹುಲಕ್ಕೋಟಿ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಮಿಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, we have made certain allegations. When he begins to reply about Krishne Dairy he is not replying to those specific points. We have been persistingly asking him who was the Chairman; who were the Members. I request you kindly to direct the Hon. Minister to reply to the points that have been raised and not deviate or try to withhold some information which we want. If the Minister for co-operation wants our co-operation he must speak on the relevant points. We are not here to listen to any stories.

SRI A. SHANKAR ALVA.—Sir, this is not the way I should be asked to reply. I will get the information and furnish it

SRI K. H. PATIL.—I want to know whether this society has been assisted in any manner after you took charge as Minister for Co-operation or after I was elected ?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, the Hon. Minister Mr. Patil cannot inspire the Minister for Co-operation that he should answer in a particular way.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Sir, I have charged that this Krishna Dairy was brought into the co-operative fold during the period of Governor's rule. This present Milk Co-operative society purchased this dairy for Rs 4.78 lakhs. I want to know who valued it; and who certified the assets and liabilities of that dairy ?

SRI A. SHANKAR ALVA.—It is not actually purchased. What happened is that a society was formed with a share capital of Rs. 0.81 lakhs; Government contribution was Rs. 1.63 lakhs and NCDC Rs. 7.30 lakhs. The condition was that if they collected half the share capital then the Government and NCDC will release half of their shares each. When they collected half the share the NCDC gave Rs. 3.65 lakhs and Government contributed Rs. 0.815 lakhs. From this they purchased the machines of that private dairy.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—It was not a private dairy. The machinery of the private dairy was purchased by this co-operative institution. Am I correct ?

SRI A. SHANKAR ALVA.—Yes there is a technical man and he has gone through it; he has valued it.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—To whom this private dairy *i.e.* Krishna Dairy belonged to ?

SRI H. D. DEVEGOWDA.—Sir, if the Hon. Minister has not got information let him collect and furnish it.

SRI A. SHANKAR ALVA.—I will give you the information. Sir, I can understand if the Government has favoured anybody. But this is a society and it has a right to do anything it wants !

Sri H. D. DEVE GOWDA.—After you took charge as Minister you might not have given anything. ಧರ್ಮವೀರರ ಆಡಳಿತವಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಆಗಿರಬಹುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. We are not responsible for that when the society has purchased it.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Who valued it? What are all the materials purchased?

Sri K. H. PATIL.—Sir, the hon. Members have alleged against me. I am prepared to reply to their allegations. But why should they not allow the concerned Minister to continue his speech. If they want more facts about this I am prepared to give them. I will give the facts not only pertaining to this Ministry but also to the previous Ministry.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲದರ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವವನು ನಾನು. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಹಿಂದಿದವರದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಲಿ. I will tell you, I am the last person to spare anybody. I want Mr. Patil to come out with facts. What do I care?

Sri K. H. PATIL.—You are not caring far the reply too.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—So far as this institution is concerned I don't want any evasive answers.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗಗನ ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟು ಅವರು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ತಾವು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I know my duties. The hon. member need not try to impress further. I told the Hon'ble Minister for Agriculture that he may resume his seat—I mentioned his name also. If the hon. members go on obstructing every minute can it be justified? If nobody wants a reply from the Hon'ble Minister, I will simply put the Demand to vote.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬಹಳ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಆಳ್ವ ಅವರು ಇದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿ ಕಡೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವರು 'ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಎಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ' ಎನ್ನುವಂತೆ ಇವರು ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member having 'gowrava' for somebody is his private affair. I am not going to allow any interruption. If there is interpution, I will straightaway put the Demand to vote.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, I rise to a Point of Order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Point of Order must be candid and precise.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—When the concerned Minister is answering on certain charges made by the Opposition and particularly the Leader of the Opposition about the working of certain co-operative

institutions, how can the Hon'ble Minister for Agriculture Sri K. H. Patil, stand up and reply to the charges? The Minister concerned with the Department alone should reply—we cannot ask the Directors or Chairmen of the Co-operative institutions to come and reply. Can the Directors or Chairmen of the co-operative institutions on whom allegations are made be permitted to come here and reply? Is a person who was connected with several institutions, just because he is now a Member and Minister, entitled to reply on behalf of those intitutions? These are the two points on which I request a Ruling.

5-00 P.M.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—Is it a point of order?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. member Sri Arumugam has raised a point of order with great vehemence. Whenever I am pressed for time and seek little co-operation, I require real spirit of co-operation.

The point which Sri Arumugam has raised is whether every Chairman can come to the House and defend himself. If he is present in the House in the capacity of a member or in the capacity of Minister, he is perfectly justified in sitting in the house and defending himself. Once a member or a Minister, that identity cannot be separated. The second point raised is: whether the hon. Minister Sri K. H. Patil can reply to the points raised by other hon. member in respect of Cooperation Department. I can say yes. Some Hon. Member directly mentioned the name of Sri K. H. Patil and even mentioned his constituency. In that case, he is perfectly justified in refusing the charges and he will not be justified unless he has repudiated them with all the vigour and strength.

Thirdly, Sri Arumugam enquire whether Sri K. H. Patil can be given an opportunity to defend himself. I may inform the hon. member that when he is a Minister, he is always a Minister—all the 24 hours. When he is a Minister having good health and physically present, I will give him an opportunity and he will be perfectly justified in refuting the allegations.

Hon. Minister for Co-operation may now continue his speech.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ 8.1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಷೇರು 1.34 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎನ್ ಸಿ ಡಿ ಸಿ ಯಿಂದ ಸಾಲ 7.30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 9.74 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅವರು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರು ಷೇರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಅರ್ಧ ಷೇರು ಮತ್ತು ಎನ್ ಸಿ ಡಿ ಸಿ ಯವರದ್ದು ಅರ್ಧ ಷೇರು ಎಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಷರತ್ತು ಇದೆ. ಷರತ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹಣ ಅವರು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಒಟ್ಟು 8.15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಎನ್ ಸಿ ಡಿ ಸಿ ಯಿಂದ 3.50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 4.65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಕೆ ಇದ್ದ ಹಣ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ)

ವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 4.80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸೊಸೈಟಿ ಮೂಲಕ ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಮೆಷಿನರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಅಡ್ವೈಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ನಂತರ ಇದರ ಮೆಷಿನರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಹುಲಕೋಟಿ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫೀಡ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇದರ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

Hulkote Cattle Feed Processing Society. It was stated that substantial assistance had been given by the Government and by different agencies. The assistance given to the Hulkote Cattle Feed Processing Society are as under.—

	Rs.
Government Share capital	3 lakhs
Marginal Share Capital	4.87 lakhs
Mysore State Financial Corpn,	5 lakhs
Plus	2 lakhs

Out of the above amount the outstanding amount

	Rs.
as on 31-12-72 :	4.50 lakhs
	1.81 lakhs
	6.31 lakhs

An amount of Rs, 4.90 lakhs has been availed of as clean cash credit against the amount of Rs, 5 lakhs sanctioned.

ಇನ್ನು ಗದಗ್ ಕಾಟನ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ 30 ಲಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Gadag Cotton Mills : It was stated by the Leader of the Opposition that an amount of Rs, 30 lakhs is overdue. A detailed information in this regard will be ascertained and suitable action taken if necessary. ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಆಯಿಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಗದಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಬೇಕೇನು !

Sri A. SHANKARA ALVA.—Dharwar District Oil Seed Processing Centre. It was stated by the Leader of the Opposition that though the Centre was not working well, Government has not exercised power under Sec. 54 of the Co-operative Societies Act. I may inform him that Government have exercised powers under this section as far back as 1953 and the same is still continued.

ಹುಲಕೋಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನಾಮಿನೇಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರನ್ನು ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇನ್ನೂ ಅವರಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೇ ರಿಟೈರಾದರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಅವರು ಇನ್ನೂ ರಿಟೈರಾಗಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Hon. Minister does not know whether the concerned officer is a retired person or not.

Sri K. H. PATIL.—If Sri Devegowda has got records to prove that he is a retired person, then we will go. The Minister for Co-operation has categorically stated that he is not a retired man. He is a man drawn from the Industries Department and he is a lent hand.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ನೆನ್ನೆದಿವಸ ಮಾತನಾಡುವಾಗ 6 ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾದ ದ್ವೇಷ ವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮಗನನ್ನು ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನೆನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅತ ನನ್ನ ದೂರದ ದಾಯಾದಿಯೇ ಹೊರತು, ಹತ್ತಿರದ ನಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಾಗದವಿದೆ ; ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ; ಸಂಯುಕ್ತಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ :

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆ ಕಳಿಹಿಸಿಕೊಡಿ, ಈಗ ಓದುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1912ರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಪಾರ್ಟಿಷನ್ ಆಯಿತು. ಈಗ ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಂದರೆ ದೂರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಆದರೆ ಹತ್ತಿರದ್ದಲ್ಲ ; ದೂರದ್ದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಪರತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದೆಂದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು 6 ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದಕಾರಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷ ಪಾತವಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಈ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಮೂರು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ. ಅವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಿ. ನಾನೇನಾದರೂ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಈ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ, ನೀವು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರ ಆಳ್ವ ಅವರು ಅವರವರ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—He is making a serious allegation. Let him come out with a challenge to face it.

Sri K. H. PATIL.—I have already come out and I know how to face Hon. Member Sri Deve Gowda. He is depending upon his own information. This is a matter to be decided. This poor fellow is guided by the newspapers. I challenge if I have used the office as a Minister contrary to law to my benefit. Sri Deve Gowda can challenge me. I am prepared to receive it.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—It is a fact I am a poor man. To become rich I have not swallled any society.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am bringing to the notice of the Hon. Chair that while Sri K. H. Patil was addressing Sri Geve Gowda he used the words 'poor follow got the information from the papers'. He is the Leader of the Opposition and he can refer any matter that helps him to argue the case. We are entitled to refer to it. We are seeking your protection, I want to know whether a Minister can address the leader of the Opposition as a 'poor fellow'. I want a ruling from you. Otherwise as a mark of protest we will have to stage a walk out for his behaviour.

Sri K. H. PATIL.—I have no ill-will or anything against Sri Deve Gowda.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—It is applied to one and all of the Opposition Members. I want an unconditional appology from him.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—After all it is a simple thing. Why are you making it as a big thing ?

(At this stage many Opposition members stood up and were shouting demanding unconditional apology from Sri K. H. Patil)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—When Sri Deve Gowda was making some allegations I asked the Hon. Minister what exactly was the position. The Hon. Minister said he has done good work in the Co-operation field and the Opposition Leader has a poor knowledge of it and and does not know this and he would leave it to the Opposition to arrive at their own conclusion. Then the Leader of the Opposition said 'I am poor man and I have not swallowed the Societies'. Then Sri K. H. Patil said he had no ill-will or intention while using those words. This is a simple thing. It is not fair on your part to allow the matter to go on like this.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We are submitting through you, Mr. Deputy Speaker, that Mr. K. H. Patil should apologise to the House.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಇದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇ ಗೌಡರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—He said : "Poor fellow'. It will mean a a type of man who has no knowledge ; a man who has no capacity to collect information.

(Interruptions)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Minister says he has withdrawn the statement already. The Hon. Minister tells me that he has withdrawn those remarks.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಮಾತನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

(ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—(Minister for Public Works and Electricity) I have a Point of Order.

(*Interruptions*)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have called upon the Hon. Minister for Public Works. He has a Point of Order.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Please call the Minister concerned to tender unconditional apology, for the word he has used insulting the Leader of the Opposition.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Puplic Works Minister has a Point of Order.

(*Interruptions*)

* * *

Sri C. M. ARUMUGAM.—We are not going to yield ; we are not going to listen to him. He cannot address the Hon. Leader of the Opposition as 'poor fellow'.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Are you going to resume your seats ? There is a Point of Order.

Sri K. H. PATIL.—Hon. Speaker, you are already aware that I never meant to insult the Hon. Leader of the Opposition. I have said many a time specifically that I have got the highest regard and respect for him and he has also said the same thing about me. But, during the heat of discussion, some points have been thrashed out and if the Hon. Leader of Opposition is really wounded I am really sorry and I withdraw it. I never meant to insult any of the Members on the Opposition side.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is it sufficient ? I have not got extraordinary command over English as some other Members have.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—We want to hear the reply of the Hon. Minister for Co-operation. So far as his demands are concerned, I have made certain charges against some of the institutions relating to Mr. K. H. Patil in Dharwar District. If the charges are baseless, I am prepared to apologise to this House. If the charges are with facts and figures, then, what will be the consequence ? I want to know.

*** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Sri H. SIDDAVEERAPPA(Minister for Health).—The guilty man will take the consequences if they are proved.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Don't try to evade things. Let there be a Committee apointed by this House, consisting of three Members. Let them probe into the matter—into the affairs relating to these institutions—and let them submit a report to this House. I am prepared to face the consequences after the report is submitted. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಾಗಲೀ, ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಾಗಲೀ, ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರಾಗಲೀ, ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಾಗಲೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಆಗಲೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಲಿ, ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸ ಬೇಕು. Whose money is that ? Don't try to take shelter under these pretexts.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—When I was making that demand, you never supported me.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Now, you are in the office. You do not want to do that.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

5-30 P. M.

Under the Constitution, there is provision. This House is sovereign. You are at perfect liberty to frame any charge provided it is sustainable in law. You must be able to give a *prima facie* case.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I have made specific charges in support of these allegations. I am prepared to substantiate the allegations. Let a committee be appointed by this House. Let it probe into the matter. I am prepared to place all these papers before the committee. I am not prepared to shirk my responsibility.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is the Opposition in a mood to listen to the Hon'ble Minister ? It was agreed that we must complete the Sales-Tax Bill within half an hour.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I do not see any reason for so many Hon'ble Members to be exercised over these matters. The Hon'ble Leader of the Opposition said he has made six charges and the Hon'ble Minister is on his legs to reply. Even before the replies are made, if so many Members get exercised in this matter, I think it would not be correct. The Hon'ble Minister may be prepared to answer these charges. If they are not still statisfied, then it is for the House to take such decision as it deems fit.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಆ ಮೇಲೆ ಸೇಡಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಸ್. ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಗಳಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರೋಪ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ಲಿಂತ್ ಲೆವಲಿಗೆ ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 149 ಜನರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪ್ಲಿಂತ್ ಲೆವೆಲ್‌ಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದಮೇಲೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ರಾಯಬಾಗ್, ಭದ್ರ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ—ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಸಹ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ, ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಸಂಕೇಶ್ವರದವರು ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯವರೆಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ 27–1–1973 ರಂದು ಹೊಸ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಅದು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಪಾದನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ನೋಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಗೋವೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಒಂದೊಂದು ರಿಸ್ಟ್ ವಾಚಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಹ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಹಿಡಿಬಹುದು.

ಆ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು. ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ವರದಿ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗಿದ್ದುದು 16 ಲಕ್ಷ 22 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೇಸ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದು 38. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ 2.86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಸೂಲು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರು ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದರು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಿಸ್‌ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸುಳ್ಳು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದುದು ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಂದು ಸವಾಲು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಿಸ್‌ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಿಗೇಷನ್ಸ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಫೀಸಿನವರದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 14 ಲಕ್ಷ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ 2.86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸಸ್ ಆಗಿವೆ. ಅವಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ 1 ಲಕ್ಷ 232 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಸೂಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ 'ಓ' ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ವಾದ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಅದು ಗೊಬ್ಬರ ವಿತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. 1968-69ರ ವರೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಭಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಂತರವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಾವವಾದುದೆಂಬುದಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ, ಇನ್ನೊಂದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಪರ್ಮಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದು ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು ಮತ್ತೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗೊಬ್ಬರ ಮಿಕ್ಸ್ಚರ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೇಲ್ಸ್‌ಮನ್ನಿನ ತಪ್ಪು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಟಗೆರೆ, ಕುಣಿಗಲ್, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಗುಬ್ಬಿ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನರು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ನೆನಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏನಾದರೂ ದೂರು ಬಂದರೆ ಇಂತಹ ಕಡೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಈಗ ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪೋಸ್ಟ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಆಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್‌ನವರು ತಿಳಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ವಿಚಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಷುಗರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೆಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟೊರೇಟ್ ಫಾರ್ ಷುಗರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಎರಡು ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಫೀಸರ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಷುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಯನಕ್ ಅವರು ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳಗಾಂನ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಷೇರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೆಂಬರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಬೈಲಾನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ಕಂಟ್ರೋಲರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಸೆಕ್ಷನ್ 64ರ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಕೇಸ್ ಸಹ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಟ್ರೇಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಅದನ್ನೂ ಸಹ ತನಿಖೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಗೊಂದಲವಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲಂಚಗುಳಿತನವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವಕ್ಕೆ ಜೀವಕಳೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಸಲಹೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—In Belgaum society the Chairman is a blind man. Still he wants to be Chairman. You must change that man.

Sri A. SHANKAR ALVA.—If the society wants him, what can we do ?

Sri K. PRABHAKAR.—The Registrar of Co-operative Societies has been excluded from the World Bank Delegation.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ಅದು ಗರ್ವನ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರ ಆಹ್ವಾನ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 3 ಜನ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರೂ ಸೇರಿದ್ದರು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್.—ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆ ಗೋಕಾಕ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಅಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಮಕ್ಕಳು ಇತರೇ ಬಂಧುವರ್ಗ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಎಂಥಾ ನ್ಯಾಯ ? ನೀತಿ ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಅಂಶ ಎಲ್ಲಿದೆ ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ).

Sri K. H. PATIL.—Sir, Before putting the Demand to vote I would like to clarify one or two points.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ; ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಡೆಲಿಗೇಟ ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಇವರಿಗೂ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕಡೇ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅವರು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯದವರು ಆ ಡೆಲಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ತರಬಲ್ಲರು ? ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಒಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕಿದರಾಯಿತು ಎಂದಾಗ ನಾವೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ಆಗಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಆಳ್ವ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೊರಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಡೇ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಬಂತು ಎಂದು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಮ್ಮ ಕಡೇ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸಿ ಐದಾರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೆಂದೂ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದುದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾಪನದ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಬೀರಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತುಗಳು ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನರನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂಬ ಅಪಾದನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫೀಡಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೊದಲು ಸದಸ್ಯನೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರನೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂಬ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಸ್ವತಃ ಆಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಪದವಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಅಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಕ್ರಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಧ ನಾಯಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ ನನ್ನ ಕಿವಿಲ ಸ್ವತ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹುಲ್ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರತಕ್ಕ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫೀಡಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಎನ್.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಗೆ ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಇಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಿಂದಲೂ 7–8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ದೊರೆತಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವರು 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದಿಂದ ಹಾಕಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಲೂಟಿಮಾಡಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಉತ್ತಮರೀತಿಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಶಾಹಭಾಸಗಿರಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಮಿಲ್ಕ್ ಡೈರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಎಂದು ? ಅದರ ಸ್ಥಾಪನಾಕಾಲಕ್ಕೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ

ಕಲ್ಪನೆ ನನಗೆ ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕೀಕತ್ತನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದರ ಧಡೂತಿ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎನ್.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

6-00 P.M.

ಹಣ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, 81ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಲ. ನಾವೇನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ರೆಡ್ಡಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಆಪ್ತರು ಎಂದು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಮಾಜ ಧುರೀಣನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಲಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅಣ್ಣ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ, ನನಗೆ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ರೆಡ್ಡಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅದು ನನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ? ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣ ಡೈರಿಯವರು ಜಾಹೀರಾತು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಷೀನರಿಯನ್ನು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕಡಿಮೆಗೆ ಕೇಳಿದರೆಂದು ಟೆಂಡರನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟರು ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಟೆಂಡರು ಕಡದು ಮಾಡಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಆ ಫರ್ಮನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಂದಾಣೆ ಸದಸ್ಯ. ಆದರ ಮೆಷನರಿ ಕೊಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡಿದರು. ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಆದರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವೆಂದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಾಗ ತಕರಾರು ಮಾಡಿದಾಗ ಕೊಡುವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮೆಷೀನರಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ಅದು ಹೊಸ ಮೆಷಿನ್ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಅವರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಸರಕಾರವೇನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಮನಿಸದೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶೀಲ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಎರಡನೆಯದು ಮಿಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರನ್ನೂ ನಾಮಿನೇಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಕಾರ್ಡಿದೆ. ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರಕ್ಟರಾಗಿ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸವೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನನಗೆ ದೂರದ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಣ್ಣನ ಮಗನನ್ನು ಸರಕಾರ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬಹಳ ಕಾಲ ಇರಬೇಕು, ಲೀಡರ್ ಆಗಿರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವರು ಹೋಗಲಿ. ತಕರಾರು ಮಾಡುವಾಗ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದರೆ ನನ್ನ ಮಗ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ಗಹನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಬಾರದು.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಆಧಾರರಹಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ವಿವರಣೆ, ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಧೃಡಿಕರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸ್ಯಾಕ್ಷ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದೆ. ಪಾರ್ಟನರ್‌ಷಿಪ್ ಡೀಡ್ ಮುಂತಾದ್ದು ಯಾರ ಮುಂದೆ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ! ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ನನಗೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಅನುಭವವಿದೆ. ನಾನು ಜುಡಿಷಿಯಾಲ್ ಪ್ರೋಬ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. I have not asked for a judicial probe. I have only requested to constitute a committee of three members of this House. That is all.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—There are committees like Public Accounts Committee, Estimates Committee, etc. Can you think of better committee than these ? In fact you are more powerful than the Chief Minister, being the Chairman of Public Accounts Committee.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇಲೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರು ನೋಡಬಹುದು, ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಮೇಲೆ ಅವ್ಯವಹಾರದ ಆರೋಪವನು ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಾಟೀಲರ ಹೆಸರನ್ನೆತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆರೋಪಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಸೆಕ್ಷನ್ 54ಕ್ಕೆ ರೂಪರೇಖೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಒ' ನವರು. ಹುಣಿಸೆ ಗಿಡ ಮುಪ್ಪಾದರೂ ಹುಳಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥವ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಆರೋಪಮಾಡದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಧಪಟ್ಟ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ? ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಈ ಮನೆಯ ಮೂರು ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ, ಅದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿಮಾಡಲಿ. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಆಪಾದನೆಗಳು ಆಧಾರರಹಿತವಾದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I have heard with great patience the arguments made by the hon. the Leader of the Oppo ition. He is trying to make out a case that the charges against these six institutions should be enquired into by a Committee of this House. I would like to submit the State has created machineries for this purpose.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I know how the Hon'ble Minister is gonig to twist things.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There are statutory institutions to enquire into, to go into the allegations and give findings. I am very clear in my mind and the hon. the Leadet of the Opposition will agree that under the Statute it is the Registrar of Co-operative Societies who has got to make enquiries into the lapses and misded of any institution function under the Co-operative Act. Therefore there is no force in the point made out and we shall be very happy...

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Please do not say 'no force'.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—All the material that he has and that any one else has may be given to us. There is a statutory authority and we will enquire into it.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, apart from the Registrar of Co-operative Societies I would respectfully submit that the proper forum would be the Public Accounts Committee and the Estimates Committee Let them do it. The Hon, the Leader of the Opposition is the Chairman of the Public Accounts Committee.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The functions of the Public Accounts Committee confine only to the audit paras ; we cannot go beyond that.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಯಾವ ಕಮಿಟಿಯೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇವರು ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಯಲ್ಲಿ, ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ನೋಡಿಸಬೇಕು. ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ತಾವು ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

Sri D- B. KALMANKAR.—Are there any precedents like that in the past ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕೋರ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. What precedent is there ?

Sri C. M. ARUMUGAM.—The hon` the Leader of the Opposition has made allegations against six institutions, and he says that he has got documents with him. It is a serious matter concerning the irregularities committed in those institutions, and to prove those allegations the hon. the Leader of the Opposition has got docoments. He wants to know to the whom he should give those documents. The other side says that he must give those documents to the Registrar. But the Registrar is a Government servant and is a subordinate of the Minister.

Sri R. GUNDU RAO (Somwarpet).—Sir, I rise to a Point of Order Now that it is past Six, o'clock. I want to know in the first instance whether the time has been extended. Secondly there is no charg against the Hon'ble Minister ; there is a charge against the institution. The Registar of Co-operative Societies is there to look into the matter. Therefore, there is no neecssity to appoint a Committee at all.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—A point was raised whether the time has been extedned. As per the List of Business, the starting time is 1.00 P.M. But nothing is mentioned as to when it should colse. There fore, the time need not be extended.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—it is not a statutory body. The Registrar is a subordinate to the Government and the Minister. If the Government is going to appoint a three member Committee, it is all right ; otherwise...

Sri SUBHASH ASTURE.—I rise to a Point of Order. The hon. membes said that it is not a statutory body, It is a statutory body working under the Ministry.

Sri C. M ARUMUGHAM.—Sir, let us follow some procedure. During the debate, a member makes certain allegations and he says that he has got documents to prove those allegations ; he has got orginal records. When such is the case what is to be done ? The Chair will have to guide us. We are not prepared to hand over the papers to the Registrar.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If it were one of my functions, I would have done it. It is a thing which is beyond my sphere of work. The hon. member may bring in a non official resolution.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, under Rule 253, this House has got full power to refer any matter to the Estimates Committee.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, is the Government prepared to appoint a three-member Committee ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Government has made the position very clear.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker Sir, we are all functioning under the statute. The Co-operative Societies are functioning under statute.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I have not yielded Sir. I was submitting to the House that when Sri Devegowda has records, something must be done to prove the charges.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Though vanquished you can argue still.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is not within my powers to appoint a committee to go into the matter. It lies within your power to move a non-official resolution and urge for the constitution of a Committee to go into the matter.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Since they were talking about probe etc. that is why I suggested for the constitution of a committee to go into the matter.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If you go on haranguing like this, we cannot come to any finality. Please permit us to transact some other business.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—As I submitted earlier to this House, we are functioning under a statute and the statute makes it very clear, under section 64 of the Mysore Co-operative Societies Act there is ample power to appoint the Registrar of Co-operative Societies and gives ample power for making inquciries of all allegations against the Societies including inspection of books of societies and power to seize books and property and to go into all aspscets of the question. When there is a statutoity authorly appointed by this House through this Act, I fai to understand the arguments advanced in this House saying, you appoint some other committee. We cannot go on appointing committees and give them powers. I therefore submit that the provisions of the statute are enough to go into all the allegations that have been made by the hon. Leader of the Opposition and this is clearly the stand of the Government.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 4,05,62,000 inclusive of the sum ranted 'on account' be granted to the Government to defray the harges which will come in course of payment during the financial ear ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 23 Co-operation'."

The motion was adopted vnd the demand was vated

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House stands adjourned to meet omorrow the 28th March 1973 at 1 P. M.

The House adjourned at Twenty-five Minuites Post Six of the lock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 28th March 973.

W D 2021—GPB—550—15-7 1974